FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT GIUSEPPE TESAURO

fremsat den 12. juni 1997 *

1. Med det præjudicielle spørgsmål, som er genstand for denne sag, anmoder Amtsgericht Reutlingen Domstolen om at udtale sig om fortolkningen af EF-traktatens artikel 6 for at få afklaret, om den omstændighed, at anklagemyndigheden ikke anvender den høflige tiltaleform over for den tiltalte under en straffesag, er en tilsidesættelse af forbuddet mod forskelsbehandling i artikel 6.

De relevante retsregler, de faktiske omstændigheder og det præjudicielle spørgsmål

2. § 407 i Strafprozeßordnung (den tyske lov om strafferetspleje, herefter »StPO«) bestemmer, at statsadvokaturen under den strafferetlige forfølgning, hvis der efter dens opfattelse ikke er behov for en kontradiktorisk forhandling, kan forelægge retten et skriftligt strafforelæg. I henhold til StPO's § 408 kan dommeren kun fastsætte en dato for den kontradiktoriske forhandling, hvis han finder, at der er retlige argumenter til hinder for, at han imødekommer statsadvokaturens begæring. Hvis ikke, er han derimod forpligtet til at følge den og at datere og underskrive strafforelægget, således at det bliver til en indenretlig strafvedtagelse med virkning svarende til en dom.

3. De faktiske omstændigheder i sagen går tilbage til 1996, da statsadvokaturen i Tübingen indledte straffesager mod Grado (italiensk statsborger) og Bashir (statsborger i et tredjeland), som var tiltalt for at være flygtet fra det sted, hvor de havde forvoldt skader på en bil tilhørende en tredjemand.

Ved skrivelse af 9. april 1996 indgav statsadvokaturen i skikkelse af statsadvokaten for Afdeling 35 et strafforelæg til den forelæggende ret med påstand om, at de tiltalte blev straffet for den lovovertrædelse, som de havde begået. Nærmere bestemt nedlagde han påstand om afsigelse af en straffedom »mod:

1) Martino Grado ...

2) Shahid Bashir ...«

4. Retten nægtede at underskrive og datere det strafforelæg som på forhånd var udarbejdet af statsadvokaturen, idet den fandt, at affattelsen var i strid med den tyske grundlov [1] samt forbuddet mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet i traktatens artikel 6. Retten lagde navnlig til grund, at

* Originalsprog: italiensk.

1 — Navnlig artikel 1 og artikel 3, stk. 3, som fastslår henholdsvis retten til beskyttelse af den menneskelige værdighed og retten til lighed.

statsadvokaturen havde undladt at anvende den høflige tiltaleform »hr.« over for de tiltalte.

Statsadvokaturen indbragte dette afslag for Landgericht Tübingen, som godkendte affattelsesmåden for det omtvistede strafforelæg og desuden præciserede, at underinstansen efter loven ikke havde hjemmel til at undlade at viderebehandle sagen.

5. Amtsgericht Reutlingen besluttede alligevel at udsætte sagen og (denne gang) at forelægge den for Domstolen for at anmode den om at udtale sig om følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er det foreneligt med fællesskabsretten, eller strider det mod forbuddet mod forskelsbehandling i artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union, at en statsadvokat i et strafforelæg, som han har udfærdiget, og som efterfølgende skal underskrives af retten, over for en udenlandsk arbejdstager (som omhandlet i artikel 48-51 i traktaten om Den Europæiske Union) fra en medlemsstat i Den Europæiske Union udtrykkeligt nægter at anvende den høflige tiltaleform 'hr.' — og det i strid med statsadvokaturens normale praksis, som den pågældende statsadvokat ellers også selv følger?« [2]

2 — I virkeligheden synes det at fremgå af politirapporten om de faktiske omstændigheder, som der er rejst tiltale for, at Grado i hvert fald på tidspunktet for disse omstændigheder var arbejdsløs. Sagsakterne giver dog ikke tilstrækkelige oplysninger til at bestride den forelæggende rets konstateringer. Derimod er det åbenbart, at spørgsmålet under alle omstændigheder kun kan forstås som vedrørende den hævdede forskelsbehandling af Grado, der er italiensk statsborger; det kan ikke angå den anden tiltalte, Bashir's situation, da denne er statsborger i et tredjeland.

Den nationale ret har ligeledes i forelæggelseskendelsen præciseret, at den anser sig for retligt forpligtet til at underskrive strafforelægget i den form, hvori det på forhånd er udarbejdet af statsadvokaturen, og altså for ikke at have hjemmel til at ændre og/eller supplere det ved underskrivelsen.

Formaliteten

6. I betragtning af spørgsmålets genstand, sammenholdt med det, der viser sig at være genstanden for hovedsagen, efter hvad der fremgår af forelæggelseskendelsens grunde, opstår der forud det problem, om dette spørgsmål overhovedet er relevant, og dermed om Domstolen har kompetence til at besvare det. Det er nemlig kun alt for åbenbart, at den omstændighed, at statsadvokaturen har undladt at anvende den høflige tiltaleform »hr.« over for den tiltalte ved affattelsen af strafforelægget, ikke materielt kan have nogen indflydelse på udfaldet af den straffesag, der er indledt mod den tiltalte.

Problemet er ikke nyt. Domstolen har nemlig flere gange været opfordret til at træffe præjudiciel afgørelse om spørgsmål, hvis relevans i forhold til realiteten i den sag, der verserede for den forelæggende ret, var tvivlsom.

7. Domstolens stillingtagen på dette punkt kan nu betegnes som veletableret [3]. Under hensyn til kompetencefordelingen mellem de nationale retter og Fællesskabets retsinstanser, som er baseret på ordningen med

3 — For en forholdsvis fuldstændig gennemgang af Domstolens praksis på området, jf. dom af 16.7.1992, sag C-343/90, Lourenço Dias, Sml. I, s. 4673, præmis 13-20.

præjudiciel forelæggelse, og uden derved at modsige det princip, som er udarbejdet allerede fra de første domme på området, og hvorefter det tilkommer den nationale ret at undersøge, om det er nødvendigt at stille et præjudicielt spørgsmål for at kunne afgøre den tvist, der verserer for den [4], har Domstolen ikke undladt at erklære sig inkompetent til at påkende spørgsmål, som den anser for *åbenbart* uden forbindelse med hovedsagens realitet eller genstand [5].

8. Jeg tilslutter mig fuldt ud denne opfattelse, ikke blot fordi den er berettiget af selve ordlyden af EF-traktatens artikel 177 [6], men også fordi den gør det muligt igen at placere den præjudicielle procedure inden for grænserne for dens normale funktion og undgå, at den bliver genstand for en brug, som teorien ikke tøver med at kalde »misbrug« [7].

Og det er helt åbenbart, at denne opfattelse også må anvendes på det tilfælde, som vi beskæftiger os med i dag. Som jeg nemlig allerede har nævnt, er den praksis, som statsadvokaturen i Tübingen følger, og som ifølge den forelæggende rets oplysninger består i at undlade at anvende den høflige tiltaleform »hr.« over for udenlandske tiltalte, en omstændighed, som, selv om den eventuelt har den formodede diskriminatoriske karakter i forhold til dem, ikke har nogen forbindelse med genstanden for tvisten i hovedsagen, hvorunder den forelæggende ret — som sagt — skal afsige en straffedom over den tiltalte, som er tiltalt for at have begået et strafbart forhold.

9. Jeg foreslår derfor Domstolen at erklære sig inkompetent til at besvare det af Amtsgericht Reutlingen stillede spørgsmål, da det er åbenbart, at den ønskede fortolkning af fællesskabsretten savner enhver forbindelse med hovedsagens realitet eller genstand.

4 — Jf. navnlig dommen af 29.11.1978, sag 83/78, Pigs Marketing Board, Sml. s. 2347.

5 — Der er talrige eksempler: Selv uden at henvise til de to domme af hhv. 11.3.1980, sag 104/79, Foglia, Sml. s. 745, og 16.12.1981, sag 244/80, Foglia, Sml. s. 3045, som, skønt de giver en meget fuldstændig fremstilling af den logiske opbygning, som ligger til grund for den pågældende retspraksis, dog bærer præg af de særlige omstændigheder i den sammenhæng, de er afsagt i, kan man til gengæld henvise til kendelsen af 26.1.1990, sag C-286/88, Falciola Angelo, Sml. I, s. 191, og i samme perspektiv til kendelsen af 16.5.1994, sag C-428/93, Monin Automobiles II, Sml. I, s. 1707, hvori Domstolen erklærede sig inkompetent. Princippet er under alle omstændigheder gentaget i talrige andre domme: jf. i denne forbindelse dom af 16.6.1981, sag 126/80, Salonia, Sml. s. 1563, af 28.11.1991, sag C-186/90, Durighello, Sml. I, s. 5773, og af 11.7.1991, sag C-368/89, Crispoltoni, Sml. I, s. 3695.

6 — Jeg skal (repetita iuvant) erindre om ordlyden af denne artikels stk. 2: »Såfremt et sådant spørgsmål rejses ved et ret i en af medlemsstaterne, kan denne ret, *hvis den skønner, at en afgørelse af dette spørgsmål er nødvendig, før den afsiger sin dom*, anmode Domstolen om at afgøre spørgsmålet« (min fremhævelse).

7 — Jf. navnlig Pescatore »Il rinvio pregiudiziale di cui all'art. 177 del Trattato CEE e la cooperazione tra la Corte e i giudici nazionali«, i *Foro italiano*, 1986, del V, s. 26 ff.